

Sammanfattning – Lättläst version

För oss tillsammans – Om utbildning och utvecklingsstörning

Carlbeck-kommittén har utrett utbildningen för personer med utvecklingsstörning. Kommittén skrev ett delbetänkande som heter *För den jag är – Om utbildning och utvecklingsstörning*. I detta berättar de om hur det är i dag.

Nu har kommittén skrivit ett slutbetänkande
För oss tillsammans – Om utbildning och utvecklingsstörning.

Carlbeck-kommittén vill göra utbildningen för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning bättre. Kommittén vill öka kontakterna mellan elever som går i särskolan och grundskolan eller gymnasieskolan.

Innehåll

Ändringar i skollagen
Skolan är viktig för alla
Särskolan byter namn
Vem får gå i grundsärskolan eller gymnasiesärskolan?
En bättre utbildning
Individuell utvecklingsplan
Grundsärskolan
Gymnasiesärskolan
Vad händer efter skolan?
Utbildning för vuxna med utvecklingsstörning
Utbildning för lärare, rektor och assistenter
Hur gör kommunerna med pengarna till skolan?

Ändringar i skollagen

Lagen ska vara så lika som möjligt för alla barn, alla unga och för alla vuxna.

I skollagen ska det finnas ett kapitel om grundsärskolan och ett kapitel för gymnasiesärskolan.

Det ska också finnas ett kapitel om utbildning för vuxna med utvecklingsstörning.

Skolan är viktig för alla

Skolan ska vara bra för alla barn och unga.

Därför måste skolan passa för alla barn och unga.

Skolan ska inkludera så många som möjligt. Alla barn och unga ska helst undervisas tillsammans.

Särskolan byter namn

Särskola ska heta grundsärskola och gymnasiesärskola.

Grundsärskolan är för elever från årskurs 1-9.

Gymnasiesärskolan är för elever som gått ut grundsärskolan.

Grundskolan och gymnasieskolan ska samverka mer med grundsärskolan och gymnasieskolan.

Vem får gå i grundsärskolan och gymnasiesärskolan?

Barn och ungdomar som har en utvecklingsstörning får gå i grundsärskolan och gymnasiesärskolan.

Kommunen ska göra en utredning om en elev får gå i grundsärskolan och gymnasiesärskolan.

Barn och föräldrar ska vara med i utredningen.

Föräldrarna ska få välja om de vill att barnet ska gå i grundskolan eller grundsärskolan.

En bättre utbildning

Innehållet och arbetsformerna i skolan ska variera. Eleverna i grundsärskolan och gymnasiesärskolan ska få vara med och bestämma om sin skola och sin utbildning.

Eleverna ska också få använda begåvningshjälpmedel i skolan.

I läroplanerna ska det stå att grundsärskolan ska samverka med grundskolan och att gymnasiesärskolan ska samverka med gymnasieskolan.

Samverkan är bra för alla elever och all personal i skolan.

Det är bra om lärare i grundsärskolan arbetar tillsammans med lärare i grundskolan.
Det är också bra om skolorna har samma rektor.

Individuell utvecklingsplan

Eleverna i grundsärskolan och gymnasiesärskolan ska ha en individuell utvecklingsplan.
Utvecklingsplanen ska visa vad undervisningen ska innehålla och hur undervisningen ska vara.
Eleverna i gymnasiesärskolan ska också ha en planering för vad de ska göra efter skolan.
Eleverna och föräldrarna ska vara med och göra utvecklingsplanen.

Grundsärskolan

Namnet träningskola försvinner. Denna kommer också att heta grundsärskola.
I grundsärskolan kan man läsa ämnen eller kunskapsområden eller blanda.
Kunskapsområden blir det som kallas ämnesområden i dag.
För ämnen och kunskapsområden finns det kursplaner.
Man kan också läsa ämnen från grundskolans kursplaner.
Om eleverna vill, ska de kunna få betyg.
Betygen ska vara Godkänt (G), Väl godkänt (VG) och Mycket väl godkänt (MVG).

Gymnasiesärskolan

I gymnasiesärskolan ska det finnas nationella program, specialutformade program och individuella program.
Yrkesträning och verksamhetsträning ska kallas för individuella program.
Eleverna ska tillsammans med föräldrarna och skolan bestämma vilket program de ska gå på.
Eleverna i gymnasiesärskolan ska kunna välja ett program i en annan kommun.
En elev som har gått i grundsärskolan kan pröva att få gå på ett individuellt program i gymnasieskolan. Det är gymnasieskolan som bestämmer om eleven kan gå där.
Elever som har gått i grundsärskolan ska alltid ha rätt att gå i gymnasiesärskolan.

Historia blir ett nytt kärnämne i gymnasiesärskolan.
Eleverna ska kunna välja på fler program och kurser än som det är i dag.
De ska också kunna välja kurser från gymnasieskolan.
Elever i gymnasiesärskolan ska få möjlighet till lärlingsutbildning.
Arbetsplatsförlagt lärande (APL) ska vara minst 22 veckor.
Betygen ska vara Godkänt (G), Väl godkänt (VG) och Mycket väl godkänt (MVG).
Gymnasiesärskolan ska vara fyraårig.

Vad händer efter skolan?

Skolan ska förbereda eleverna för det vuxna livet efter skolan.
Därför behövs mer samarbete mellan skolan och arbetsmarknaden.
Då kan det bli lättare att få ett arbete på öppna arbetsmarknaden.

Utbildning för vuxna med utvecklingsstörning

Vuxna med utvecklingsstörning ska få rätt till grundläggande utbildning.
Det bör vara möjligt att få studera både på deltid och heltid.
Kommunen ska informera de vuxna om att de kan få utbildning på gymnasial nivå och påbyggnadsnivå.
Utbildningen ska anpassas till individen. Det är bra om det är flera deltagare i undervisningsgruppen och fler timmar per dag.
Utbildningen ska samverka med annan vuxenutbildning i kommunen.
Många folkhögskolor och studieförbund har bra kurser för vuxna med utvecklingsstörning.

Utbildning för lärare, rektorer och assistenter

Alla som ska bli lärare ska få mer kunskaper om särskolan och vad det innebär att ha en utvecklingsstörning.
Många lärare som arbetar i särskolan behöver få mer utbildning för att kunna undervisa elever med utvecklingsstörning.
Rektorn på skolan måste också veta vad det innebär att ha en utvecklingsstörning.
Detta är viktigt för att undervisningen ska bli bättre.
Assistenterna behöver också utbildning. De är viktiga i särskolan.

Hur gör kommunerna med pengar till skolan?

I många kommuner får särskolan särskilda pengar.

I en del kommuner får inte särskolans elever sin garanterade undervisningstid.

Alla elever går ju inte det tionde året.

I en del kommuner får barn och unga med utvecklingsstörning rätt till extra resurser även om de valt att gå i en grundskola.

Carlbeck-kommittén tycker att kommunerna ska bli bättre på att fördela pengarna efter elevernas behov.

Då kan det bli lättare att välja om man vill gå i grundsärskola eller grundskola.